

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMANE

Informare privind activitatea Compartimentului CABINETUL NUMISMATIC pentru anul 2018

I. Activități de cercetare-dezvoltare

1. Domenii/direcții de cercetare. Programe fundamentale și/sau Programe prioritare (dacă este cazul).

Moneda grecească în spațiul vest-pontic în epocile clasică și elenistică (responsabil dr. Emanuel Petac)

Monedele Țării Moldovei între sec. XIV-XVII (responsabil dr. Lilia Dergaciova)

2. Resurse umane: cercetători, doctori, conducători de doctorate

Doctori: 2 dr. Emanuel Petac

 dr. Lilia Dergaciova

Cercetători : 2 C.Ș. II dr. Emanuel Petac

 C.Ș. III dr. Lilia Dergaciova

3. Activități de formare a tinerilor cercetători: doctoranzi, post-doctoranzi. -
4. Infrastructură de cercetare nouă achiziționată/completată în anul 2018: biblioteca de specialitate, echipamente de cercetare, etc.

Nu a fost acordată finanțare pentru nici una dintre cererile formulate anul trecut privind achiziția de carte din străinătate, echipamente etc. Ca atare, noutățile bibliografice sunt cele obținute pe cont propriu de personalul Cabinetului Numismatic

5. Rezultatele cercetării desfășurate în anul 2018

Articole publicate: din care x în reviste ISI, y în reviste ISI Romania, z în reviste B⁺

Doresc să precizez, cum o fac în fiecare an, că în domeniul cercetării numismatice nu există publicații ISI **nicăieri pe Terra**. Prin urmare publicăm în revistele de specialitate consacrate ale cercetării de profil, așa cum sunt acestea cuprinse în actul normativ privind Standardele minimale de performanță în cercetarea **umanistă**, pentru care vezi

1. În străinătate: -

2. În țară: - : cinci articole în publicație ERIH (Studii și cercetări de numismatică, Institutul de arheologie "Vasile Pârvan" al Academiei Române) și unul în publicație ERIH Plus – pentru care vezi punctual 6.1.

5.2 Cărți/capitole publicate:

1. În străinătate: -
2. În Editura Academiei Române:

E. Petac, N. Popa, “*Considerații asupra tezaurului monetar roman încheiat la Traian descoperit pe Dealul Prihodiștii (Grădiștea de Munte, com. Orăștioara de Sus, jud. Hunedoara) în anul 2002*”, în “*Studia numismatica et archaeologica. In honorem magistri Virgilii Mihailescu-Birliba oblata*” (L. Munteanu, C. Nicola, G. Talmațchi editori), București-Piatra Neamț, 2018, p. 193-212

E. Petac, “*Moneda în Tomisul elenistic*”, în volumul “*Moneda în România*”, București, Editura Academiei Române, sub tipar, volum dedicat Centenarului Marii Uniri

E. Petac, “*Circulația monetară în Dacia romană*”, în volumul “*Moneda în România*”, Editura Academiei Române, sub tipar, volum dedicat Centenarului Marii Uniri

E. Petac, “*Moneda tip Provincia Dacia*”, în volumul “*Moneda în România*”, Editura Academiei Române, sub tipar, volum dedicat Centenarului Marii Uniri

Lilia Dergaciova, “*Tezaurul medieval descoperit la Țuțora (Republica Moldova) și importanța acestuia pentru istoria coloniilor genoveze de la Dunărea de Jos*”, în *Studia numismatica et archaeologica. In honorem magistri Virgilii Mihailescu-Birliba oblata* (L. Munteanu, C. Nicola, G. Talmațchi editori), București-Piatra Neamț, 2018, p. 289-308

3. În țară:

5.3 Premii:

1. Academia Română: -
2. Naționale: -
3. Internaționale: -

5.4 Manifestări științifice și culturale organizate/susținute:

1. Manifestări organizate: dr. Emanuel Petac: vezi punctul 10 b, c, g
dr. Lilia Dergaciova: -
2. Manifestări susținute: dr. Emanuel Petac: vezi punctul 10 a, b, c, d, e, f, g
dr. Lilia Dergaciova: vezi punctul 10 literele h-o

5.5 Rapoarte de interes public: vezi punctul 11

5.6 Granturi/proiecte în derulare: -

6. Lucrări publicate în anul 2018.

6.1 Articole

Dr. Emanuel Petac

Emanuel Petac, Iulian Bârzescu, “*The monneyer API on gold and silver Istros coins*”, *Studii și cercetări de numismatică, s.n., 5-8 (XVII-XX)*, 2014-2017, p. 7-16, revistă indexată ERIH

Vîlcu, E. Petac, “*Despre o veche descoperire de stateri de aur la Dunărea de Jos: tezaurul de la Galați (IGCH 799)*”, Studii și cercetări de numismatică, s.n., 5-8 (XVII-XX), 2014-2017, p. 127-132, revistă indexată ERIH

E. Petac, Gh. Niculescu, “*About ants and bees on late Alexander stater from Macedonia*”, Studii și cercetări de numismatică, s.n., 5-8 (XVII-XX), 2014-2017, p. 133-142, revistă indexată ERIH

E. Petac, G. Talmațchi, “*Note on a possible new Hellenistic coin hoard from Dobroudja. The Lipnița hoard*”, Studii și cercetări de numismatică, s.n., 5-8 (XVII-XX), 2014-2017, p. 143-148, revistă indexată ERIH

E. Petac, L. Guțică, “*Posthumous Alexander type stater from Sardes discovered at Cocorăștii Misli (Teleajen area), Prahova county*”, Studii și cercetări de numismatică, s.n., 5-8 (XVII-XX), 2014-2017, p. 167-170, revistă indexată ERIH

E. Petac, “*About two rare Lysimachus type stater from Istros and the beginning of Mithridatic hegemony in the West Pontic area*”, Revista de cercetări arheologice și numismatice, 4, 2018, sub tipar

E. Petac, “*About the Sarmizegetusa 1998 hoard and the possible chronology of Burebista's campaign to the Black Sea shore*”, Notae Numismaticae, Cracovia, 2018, revistă cotație ERIH Plus, sub tipar

Dr. Lilia Dergaciova

Lilia Dergaciova, “*Monede medievale descoperite la Răzeni (II). Contribuții la tipologia monedelor moldovenești*”, Studii și cercetări de numismatică, s.n., 5-8 (XVII-XX), 2014-2017, p. 97-112, revistă indexată ERIH

6.2 Cărți și reviste

Dr. Emanuel Petac

Membru în comitetul de redacție al revistei “*Studii și cercetări de numismatică*”, indexată ERIH

Membru în comitetul științific al revistei “*Revista de cercetări arheologice și numismatice*”, a Muzeului Municipal București

7. Realizări excelente obținute în anul 2018 (minim 3 realizări), ale compartimentului:

- Cărți (opere fundamentale) -
- Lucrări științifice (publicate în reviste cu factor de impact ridicat);
- Rapoarte/studii de mare interes național;

Emanuel Petac, Iulian Bârzescu, “*The monneyer API on gold and silver Istros coins*”, Studii și cercetări de numismatică, s.n., 5-8 (XVII-XX), 2014-2017, p. 7-16: discuție esențială pe marginea unei monede histriene de aur (unicat) dintr-o licitație americană, care documentează, coroborată cu emisiunile de argint de același tip, perioada așa-zis „feniciană”, sub influența Byzantionului, la Istros, în jurul anilor 225-220 a.Chr.

E. Petac, “*About two rare Lysimachus type stater from Istros and the beginning of Mithridatic hegemony in the West Pontic area*”, Revista de cercetări

arheologice și numismatice, 4, 2018, sub tipar: folosind și punând în legătură doi stateri (unicat) de Istros din licitații americane separate de două decenii, autorul constată existența unei sderii de emisiuni mithridatice timpurii la Istros, semn al începuturilor hegemoniei lui Mithridates VI asupra Pontului Stâng

E. Petac, “*About the Sarmizegetusa 1998 hoard and the possible chronology of Burebista’s campaign to the Black Sea shore*”, *Notae Numismaticae*, Cracovia, 2018, revistă cotație ERIH Plus, sub tipar: urmare a expertizelor elaborate în cadrul dosarului de braconaj arheologic de la finalul anilor 90 de la Sarmizegetusa Regia, autorul valorifică datele existente despre tezaurul de cca 3600 stateri găsit lângă cetate, propunând o cronologie a acestuia și legând prezența acestui uriaș tezaur de monede grecești vest-pontice în Munții Orăștiei de campania pontică a lui Burebista, pentru care propune anul 46 a.Chr.

E. Petac, N. Popa, “*Considerații asupra tezaurului monetar roman încheiat la Traian descoperit pe Dealul Prihodiștii (Grădiștea de Munte, com. Orăștioara de Sus, jud. Hunedoara) în anul 2002*”, în “*Studia numismatica et archaeologica. In honorem magistri Virgilii Mihailescu-Birliba oblata*” (L. Munteanu, C. Nicola, G. Talmațchi editori), București-Piatra Neamț, 2018, p. 193-212: urmare a expertizelor elaborate în cadrul dosarului de braconaj arheologic de la finalul anilor 90 de la Sarmizegetusa Regia, autorul valorifică datele existente despre tezaurul de denari romani încheiat la Traian, între cele două războaie dacice, punând în evidență unul dintre cele mai semnificative documente legate de cucerirea traiană.

Lilia Dergaciova, “*Tezaurul medieval descoperit la Țuțora (Republica Moldova) și importanța acestuia pentru istoria coloniilor genoveze de la Dunărea de Jos*”, în *Studia numismatica et archaeologica. In honorem magistri Virgilii Mihailescu-Birliba oblata* (L. Munteanu, C. Nicola, G. Talmațchi editori), București-Piatra Neamț, 2018, p. 289-308: autoarea publică un important tezaur descoperit pe granița româno-moldoveană (partea moldovenească a graniței), care include o seire extrem de rară, practic necunoscută, de emisiuni atribuite cetății genoveze de la Lycostomo

- Alte realizări pe care le considerați excelente (dacă este cazul).

8. Premii internaționale/naționale, ale Academiei Române obținute de către cercetători (autori, lucrări premiate). -
9. Cooperări științifice naționale și internaționale, inclusiv în cadrul proiectelor și schimburilor interacademice; vizitatori din străinătate.

Dr. Adrian Popescu, Fitzwilliam Museum, Cambridge, Marea Britanie; 23-26 octombrie; temă: Monede histriene din colecțiile numismatice ale Academiei Române; persoane implicate: dr. Adrian Popescu, dr. Emanuel Petac

Dr. Pantelis Charalampakis (Atena): Sigilii bizantine din colecția Orghidan; persoane implicate: dr. Pantelis Charalampakis, dr. Emanuel Petac

Dr. Jaroslaw Dutkowski (Gdansk, Polonia), Monedele poloneze de aur din colecțiile Academiei Române; persoane implicate : dr. Jaroslaw Dutkowski, dr. Lilia Dergaciova

Dr. Lilijana Bakic, (Muzeul Vrsac, Serbia), colaborare pe tema monedelor macedonene prezente în România și Serbia; persoane implicate: dr. Lilijana Bakic, dr. Emanuel Petac

10. Conferințe (simpozioane)/manifestări științifice/culturale organizate/susținute;

Dr. Emanuel Petac: 7

- a Emanuel Petac, Nicolae Popa, *Considerații asupra tezaurului monetar roman încheiat la Traian găsit în anul 2002 pe Dealul Prihodiștii (Grădiștea de Munte, jud. Hunedoara)*, Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, 28-29 martie 2018, București
- b Emanuel Petac, „*Date preliminare asupra perechii de matrițe monetare getice de tip Adâncata-Mănăstirea descoperită în 2017 la Târgu Cărbunești*”, Conferința „Oltenia. Interferențe culturale”, ediția a VIII-a, Muzeul Olteniei din Craiova, 8-12 mai 2018, Craiova, co-organizator
- c Emanuel Petac, „*Noi considerații asupra monedelor histriene descoperite în cetățile dacice din Munții Orăștie*”, Simpozionul Național de Numismatică organizat de Societatea Numismatică și Muzeul Municipal Curtea de Argeș cu ocazia Centenarului Marii Uniri, 26-29 iunie 2018, Curtea de Argeș, co-organizator
- d Emanuel Petac, „*The chronology of Asander in Bosporan kingdom and the large hoard from Sarmizegetusa Regia (1998)*”, Conferința internațională **Advances in Ancient Black Sea Studies: Scholarly Traditions & Preservation of Cultural Heritage**, organizată la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, august 2018, cu participarea câtorva zeci de cercetători de top din Marea Britanie, Franța, Belgia, Germania, Suedia, România, Rusia, Ucraina, Georgia
- e Emanuel Petac, „*Un stater de tip Lysimach inedit al cetății Istros. Despre începuturile stăpânirii lui Mithridates VI în Pontul Stâng*”, Sesiunea Internațională a Muzeului Municipiului București, Casa „Maria și dr. George Severeanu”, 13-15 septembrie 2018, București
- f Emanuel Petac, Aurel Vilcu, Bogdan Constantinescu, Daniela Stan, Valentin Cîrstea, „*Noi considerații asupra matriței monetare de tip Adâncata-Mănăstirea descoperită la Târgu Cărbunești, jud. Gorj. Analiză de ștanțe, analogii și investigații XRF*”,

Sesiunea internațională de comunicări „Pontica” a Muzeului de Istorie Șașională și Arheologie Constanța, 3-5 octombrie 2018

- g. Emanuel Petac, Lilijana Bakic, „*A rare Alexander the Great type stater from Corinth and the presence of Macedonian gold coins in Banat region*”, Al IV-lea Congres Internațional de Numismatică al Societății Numismatice Române, organizat în colaborare cu Societatea Culturală „Reduta”, 11-13 octombrie 2018, Brașov, co-organizator și Președinte de onoare

Dr. Lilia Dergaciova: 8

- h. Lilia Dergaciova, „*Tezaur de monedă medievală moldovenească din secolul al XIV-lea, descoperit în Republica Moldova*”, A XII-a conferință internațională organizată în memoria prof. dr. P.O. Karâshkovskij, 12-13 martie 2018, Odesa, Ucraina
- i. Lilia Dergaciova, „*Tezaurul de la Buruienești din secolul al XIV-lea ca factor de bază în datarea emisiunilor timpurii de la Petru I Mușat*”, Al V-lea Simpozion Internațional de Numismatică ;Probleme actuale din numismatică în cadrul științelor istorice auxiliare”, 21-22 iunie, Medjibij, Ucraina.
- j. Lilia Dergaciova, „*Monede divizionare moldovenești de la Petru I Mușat (sec. XIV)*”, Simpozionul Național de Numismatică organizat de Societatea Numismatică și Muzeul Municipal Curtea de Argeș cu ocazia Centenarului Marii Uniri, 26-29 iunie 2018, Curtea de Argeș
- k. Lilia Dergaciova, A. Djesmedjyan, „*Tezaurul de la sfârșitul secolului al XIV-lea descoperit la „Țuțora” (raionul Ungheni, Republica Moldova)*”, Sesiunea Internațională a Muzeului Municipiului București, Casa „Maria și dr. George Severeanu”, 13-15 septembrie 2018, București
- l. Lilia Dergaciova, „*Tipuri monetare moldovenești mai puțin cunoscute, emise de Ștefan al II-lea în Țara de Jos*”, A 41-a ediție a Sesiunii Naționale de comunicări științifice „Acta Moldaviae Meridionalis” dedicată Centenarului Marii Uniri, 27-28 septembrie, Muzeul de Istorie din Vaslui
- m. Lilia Dergaciova, „*Asperi argenti de Licostomo*” , Sesiunea internațională de comunicări „Pontica” a Muzeului de Istorie Șașională și Arheologie Constanța, 3-5 octombrie 2018,
- n. Lilia Dergaciova, „*Sigiliul vama pentru textile din secolele XVI-XVII, recent descoperit în Republica Moldova*”, Al IV-lea Congres Internațional de Numismatică al Societății Numismatice Române, organizat în colaborare cu Societatea Culturală „Reduta”, 11-13 octombrie 2018, Brașov

- o. Lilia Dergaciova, „Emisiunile Tarilor Romane păstrate în muzee din străinătate”, Conferința Marea Unire de la Marea Neagră, Muzeul Național de Istorie și Arheologie Constanța, 25-28 octombrie, Constanța

11. Rapoarte de interes public

Laudatio la împlinirea vârstei de 80 de ani de către prof. univ. dr. Virgil Mihăilescu-Bîrliba, la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Piatra Neamț; persoane implicate: dr. Emanuel Petac

Activitatea ca vicepreședinte în cadrul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor din cadrul Ministerului Culturii; persoane implicate : dr. Emanuel Petac

Activitatea ca Președinte al Societății Numismatice Române de pe lângă Academia Română; persoane implicate: dr. Emanuel Petac

Rapoarte de expertiză numismatică la solicitarea instituțiilor Statului, în baza legislației specifice și a acordului specific încheiat între Academia Română și Parchetul General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; persoane implicate : dr. Emanuel Petac

- 12. Granturi/proiecte câștigate în competiții naționale/europene (titlul, director grant/proiect, organismul finanțator, durata grantului/proiectului, valoarea totală /valoarea pentru anul 2018). -

13. Alte rezultate (dacă este cazul)

13.1 *Granturi/proiecte pregătite și depuse în cadrul competițiilor naționale:* -

13.2 *Expoziții virtuale:* -

13.3 *Participări la conferințe, cu comunicări:* vezi punctul 10; dr. Emanuel Petac 7, dr. Lilia Dergaciova 8

13.4 *Participări la conferințe, fără comunicări:* -

13.5 *Citări, în 2018, ale lucrărilor anterioare. Necunoscut, dar relevant*

Dorim să precizăm că, dincolo de aspectul subiectiv, la limita imposturii, așa cum spunea dl. acad. Dan Berindei la aniversarea de 95 de ani, despre citările anterioare, acestea se pot eventual obține prin plata unui abonament, în cazul nostru, la site-ul academia.edu, plata acestui abonament nefiind o obligație impusă legal vreunei persoane private sau publice, așa încât ne este imposibil să precizăm, nefiind indexați pe Google scholar sau Analytics, ci pe alte site-uri.

14. Teme de C-D noi, propuse pentru 2019 - Nu este specificul activității

15. Expoziții, propuse pentru 2019 – Nu reprezintă domeniul specific de activitate, dar chiar și așa acest gen de activitate este mai degrabă ocazională și de scurtă durată, urmare a faptului că vitrinele nu corespund din punctul de vedere al normelor de siguranță legale, drept care nu pot fi utilizate în condiții de siguranță. Nimeni nu își asumă derularea unor evenimente în aceste condiții.

- Concluzii și propuneri.

Activitatea științifică a membrilor Cabinetului Numismatic probează ca și în anii precedenți relația strânsă dintre planul multianual de cercetare propus și realizarea lui practică. Sunt de fiecare dată urmărite cu asiduitate temele mari de cercetare asumate, comunicările se integrează acestora, valorificând descoperiri dintre cele mai recente sau chiar achiziții ale Cabinetului de aceeași factură, iar publicarea comunicărilor sub forma unor articole publicate în reviste de specialitate de tradiție urmează de regulă în anul care vine. Este cea mai bună probă a caracterului sistematic al cercetărilor efectuate.

Propunerile noastre, care sunt de altfel întemeiate legal pe legea cadru a personalului de cercetare-dezvoltare, urmăresc sporirea caracterului predictibil al activităților noastre, în sensul finanțării mobilităților în vederea unei mai mari posibilități de a răspunde invitațiilor din străinătate legate de participarea la conferințe de profil. Reamintim că aceasta este obligația legală a instituției.

II. Activitățile de bază specifice compartimentului

1. Obiectivele specifice (rap de act al compartimentului)

Punerea în operă a programelor de cercetare numismatică fundamentală asumate de Cabinetul Numismatic, respectiv:

Moneda grecească în spațiul vest-pontic în epocile clasică și elenistică (responsabil dr. Emanuel Petac)

Publicarea colecțiilor de monede antice din colecțiile Cabinetului Numismatic (responsabil dr. Emanuel Petac)

Monedele Țării Moldovei între sec. XIV-XVII (responsabil dr. Lilia Dergaciova)

Publicarea colecțiilor de monede medievale din colecțiile Cabinetului Numismatic (responsabil dr. Lilia Dergaciova)

Menținerea și creșterea vizibilității interne și internaționale a Cabinetului Numismatic prin participarea cercetătorilor săi la conferințele internaționale și naționale relevante .

Continuarea politicii de achiziții numismatice în vederea sporirii relevante a colecției.

2. Programul de instruire a personalului pentru 2019 –

3. Programarea concediilor de odihnă pe 2019

dr. Emanuel Petac: 15 iulie-4 august

dr. Lilia Dergaciova: 5 august-25 august

• Concluzii, propuneri.

La capătul unui an putem constata continuarea cu rezultate chiar spectaculoase sau în orice caz foarte promițătoare prin concretizarea lor în viitorul imediat a programelor de cercetare

fundamentală asumate de către Cabinetul Numismatic. La nivelul celor două paliere (Antichitate, Ev Mediu) notăm realizări științifice de top și iminența publicării primului volum din seria dedicată monedelor Moldovei medievale.

Constatăm prezența relevantă a cercetătorilor noștri la conferințele naționale și internaționale, **dar solicităm imperativ, ca și în anii precedenți, plata pe viitor a cheltuielilor legate de acestea**, sumele fiind apreciabile din punct de vedere personal, mai ales în cazul deplasărilor externe. Este nevoie de asigurarea unui fond dedicat, în vederea unei predictibilități a participărilor noastre interne și internaționale. Pe de altă parte este nevoie de crearea unui fond de achiziții, din surse proprii ale Academiei Române, în vederea derulării unei politici sistematice de achiziții numismatice, dar și a respectării clauzelor testamentare ale donatorilor interbelici.

Șef Cabinet Numismatic,

Dr. Emanuel Petac

